

«ԱՐՄԱՎԻՐ 1» ՎԿ

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՎՈՂ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝ ԱՐԴԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ
ԴԵՌԱՀԱՍՈՒԹՅԱՆ ՓՈԻԼՈՒՄ

Հետազոտող ուսուցիչ՝

Սնն՝Սն Ծ՝ՍմճճճճճճՍՍՅ

անուն, ազգանուն

Արմավիրի մարզ <<Սնճճճճճճ ՍՍՅ. Սննն>> ՊՈԱԿ

դպրոց

Մենթոր ուսուցիչ

Ն. Վասիլյան

անուն, ազգանուն

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	էջ 2
1.1 Ծրագրի նպատակները, թեմայի արդիականությունը	էջ 3
2 ԴԵՌԱՀԱՍՈՒԹՅՈՒՆ	էջ 4
2.1 Դեռահասության առանձնահատկությունները	էջ 4
2.2 Ինտերնետից կախվածություն	էջ 7
2.3 Ժամանակակից դեռահասի առօրյան	էջ 8
2.4 Էրաժշտություն, սպորտ, փող	էջ 9
2.5 Հաղորդակցություն, սերունդների հակամարտություն	էջ 10
2.6 Դեռահասի վարքը ընտանիքում, հասարակության մեջ	էջ 11
2.7 Փոխզիջում, զիջում, ընտանիքում դեռահաս	էջ 12
2.8 Ի՞նչ է պետք դեռահասին մեծահասակներից	էջ 13
2.9 Ի՞նչ են զգում ծնողները, ակոհիլի և թմրամիջոցների չարաշահում, թմրամոլություն	էջ 14
3 ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	էջ 15
4 ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	էջ 16

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Արդի երիտասարդության խնդիրները դեռահասության փուլում թեմայով պատրաստ հետազոտական աշխատանքը պատմում է, թե ինչ է «դեռահասությունը»: Աշխատությունը ներկայացնում է ավագ դպրոցում դեռահասներին բնորոշ վարքագծի, ինչպես նաև դեռահասների ընտանեկան խնդիրների նկարագրությունը:

Ժամանակակից դեռահասների մասին հետազոտական աշխատանքը փորձ է վերլուծել ավագ դպրոցի սոցիալական դիմանկարը ժամանակակից դպրոցի պայմաններում:

Դեռահասի խնդիրների վերաբերյալ հետազոտական աշխատանքը պարունակում է տեսական նյութ, որը թույլ է տալիս տիրապետել դեռահասության առանձնահատկություններին, ինչպես նաև պատմում է ժամանակակից դեռահասի առօրյայի, նրա գործունեության, հոբբիների և հակումների մասին: Նորաձևություն, երաժշտություն, սպորտ, փող, հաղորդակցություն: Հետազոտական աշխատանքում հատուկ ուշադրություն է դարձվում սերունդների հակամարտության խնդրի ուսումնասիրությանը և դեռահասի հարաբերություններին շրջապատող մեծահասակների հետ:

Դեռահասության հայեցակարգը հայտնվել է 20-րդ դարի սկզբին: Արդեն այդ ժամանակ դեռահասությունը համարվում էր խնդիր: 21-րդ դարում դեռահասության խնդիրներն էլ ավելի են սրվել, հատկապես հոգևոր ոլորտում:

Այն, ինչ մտահոգում է ժամանակակից երիտասարդներին այսօր, ինչն է նրանց հետաքրքրում և ուրախացնում ամենից լավ գիտեն իրենք:

«Պատանին աշխարհն այլ կերպ է ընկալում», «այլ կերպ է մտածում», «նա պահանջկոտ է և համառ», «նա հիպերակտիվ է և արկածախնդիր», «նա իմպուլսիվ է և հանգիստ», «ագրեսիա է ցուցաբերում, երբ նրան ստիպում են անել ինչ որ բան հակառակ իր ցանկությանը», «չի ցանկանում հետևել մեծահասակների ցուցումներին», սա հենց այն է, ինչ նրանք ասում են ժամանակակից պատանու մասին:

Հետազոտության նպատակները.

1. Պարզել, վերլուծել երիտասարդության հիմնական խնդիրները
2. Պարզել երիտասարդության հիմնական մտահոգությունների հաղթահարման ուղիները
3. Բացահայտել, վերլուծել երիտասարդության հիմնական հեռանկարները
4. Ներկայացնել երիտասարդության հիմնական մարտահրավերները
5. Եզրակացություն անել ուսումնասիրված նյութի վերաբերյալ(7)

Թեմայի արդիականությունը

Այսօր հանցագործությունը դեռահասների շրջանում շատ է, թմրամոլությունը, ծխել և ալկոհոլ օգտագործել: Անպարկեշտ միջավայրում հայտնվաց, պատանին, որոշ ժամանակ անց կարող է դառնալ այդ միջավայրի ներկայացուցիչը: Դա շատ մեծ խնդիր է: Անհրաժեշտ է շտապ ինչ որ բան ձեռնարկել ինչպես մեծահասակների, այնպես էլ դեռահասների շրջանում այդ խնդրի ուղղությամբ: Կարևոր է, որ դեռահասներն ընդունեն ամենակարևորը համընդհանուր արժեքները` փարություն, սեր, ճշմարտություն, ազատություն, փոխօգնություն, կարեկցանք և այլն ...

ԴԵՌԱՀԱՍՈՒԹՅՈՒՆ

Դեռահասության սահմանները մոտավորապես համընկնում են միջնակարգ դպրոցում երեխաների կրթության հետ և ընդգրկում են 10-11, 14-15 տարեկան տարիքը: Հասարակության մեջ շատ դեպքերում նման տարիքի դեռահասներին վերաբերվում են իբրև երիտասարդ, բայց, օրինակ, ութերորդ դասարանցու մասին կասեն, որ նույնիսկ արտաքին տեսքով նա հասուն տարիքի առնվազն կես ճանապարհին է: Դա շատ մեծ խնդիր է և պահանջում է հասարակության լայն զնգվածների խոհեմությունն ու զգուշությունը(3):

Դեռահասության առանձնահատկությունները.

Դեռահասությունը 12-16 տարեկան երեխաների զարգացման շրջանն է (որը համապատասխանում է մոտավորապես ավագ դպրոցական տարիքին, բնութագրվում է կենսական ակտիվության հզոր աճով և մարմնի խոր վերակազմավորմամբ: Այս պահին տեղի է ունենում ոչ միայն մարդու ֆիզիկական հասունացում, այլև անձի ինտենսիվ ձևավորում, բարոյական և մտավոր ուժի էներգետիկ աճ, ձևավորվում են բնավորության հիմնական գծերը: Դեռահասությունը այլ կերպ անվանվում է անցումային տարիք, քանի որ այն բնութագրվում է մանկությունից հասունություն, անհասությունից հասունություն անցումով: Դեռահասը այլևս երեխա չէ, բայց դեռևս մեծահասակ չէ: Այս զարգացումն ավարտվում է մոտավորապես 16 տարեկանում` դեռահասի` տղայի կամ աղջկա փոխակերպմամբ: Այլ կերպ ասած` դեռահասին փոխարինում է պատանիու` բավականին վառ պատկեր` հետաքրքրասեր, ակտիվ և աղմկոտ տղայի կամ աղջկա(5):

Պատանեկության տարիներին դեռահասի մոտ տեղի է ունենում նրա կյանքի գրեթե բոլոր ոլորտներին վերաբերվող լուրջ փոփոխություններ: Հասկապես կրում կրթական գործունեությամբ ոլորտում: Պատանեկության տարիներին սկսվում է գիտությունների հիմքերի համակարգված յուրացումը, որը պահանջում է աշխատանքի սովորական ձևերի փոփոխություն և մտածողության վերակազմավորում, ուշադրության կենտրոնացում: Փոխվում է նրա աշխարհընկալումը և *ըստ այդմ էլ իր նկատմամբ վերաբերմունքի պահանջները*: Դեռահասությունը հետաքրքրող մտքի, պրպտումների, նորի ուսումնասիրման անհագ ցանկության ժամանակաշրջան է և դա հաճախ արտահայտվում են շատ անկազմակերպ տեսքով:

Որոշ հոգեբաններ ավելի հեռուն են գնում և դեռահասությունը հայտարարում են ծանր «աղետների» շրջան, խոսում են հուսահատության և հուսահատության մթնոլորտի, դեռահասների հիստերիայի, ագրեսիվության և դաժանության մասին(9): Ե՛վ ըստ այդմ էլ`

ա) Դեռահասություն- անձի բոլոր ասպեկտներում հանկարծակի և կտրուկ փոփոխությունների ժամանակաշրջան,

բ) այս տարիքը տատանումների և ցնցումների շրջան է, «փոթորկի և հարձակման» շրջան

գ) այս փոփոխությունները հիմնված են կենսաբանական պատճառի վրա(2):

Հոգեբանների կողմից դեռահասությունը սահմանում է որպես երբ երեխաների մասնագիտություն ընտրելու, ծնողների ազդեցությունից ազատվելու և նման այլ խնդիրներ լուծելու հնարավորություն ձեռք բերելու ժամանակաշրջան: Այս խնդիրների ձեռնարկում նախորդող տարիները մանկությունն են, այդ խնդիրները ձեռնարկվելու եւ լուծելու տարիքը՝ դեռահասությունը, այդ խնդիրների լուծմամբ մարդը գնում է « հասուն տարիքի» : Դեռահասությունը նաև բուռն զարգացման, սեփական կարողությունների գիտակցման և դրանց կատարելագործման տարիք է:

Խորհրդային հոգեբանները կարծում են, որ ինտելեկտուալ զարգացումը ոչ թե ինքնազարգացում է, այլ ուսուցման և դաստիարակության արդյունք, հատուկ կազմակերպված փորձի հետևանք՝ հաշվի առնելով, իհարկե, աշակերտի տարիքային հնարավորությունները:

Կրթությունն ու ուսուցումը, փորձը, համապատասխան գործունեությունը խթանում և ուղղորդում են հոգեբանության զարգացումը, հակառակ դեպքում մարդն իր մնացած ողջ կյանքում ստիպված կլինի հենվել միայն սեփական կենսափորձից բխող հմտությունների և կարողությունների վրա:

Սա ենթադրում է այն դիրքորոշումը, որ «տարիքային առանձնահատկություններ» հասկացությունը բացարձակ նշանակություն չունի և հետևաբար, դեռահասությունը չունի հստակ սահմաններ, քանի որ այն մեծապես կախված է կյանքի, միմյանցից շատ տարբեր գործունեության հատուկ պայմաններից(4):

Իհարկե, մարմնի գործընթացների տարիքային փոփոխությունները քաշը, էնդոկրին ավելի հստակորեն համապատասխանում են տարիքին կյանքի պայմանները: Ինչ վերաբերում է հոգեբանության տարիքային բնութագրերին, դրանք բնութագրվում են շատ լայն փոփոխականությամբ, որը հիմնված է երեխայի կյանքի և գործունեության հատուկ պայմանների, նրա դաստիարակության և կրթության տարբեր անհատական

տարբերակների վրա:Ի վերջո մեր շրջապատում հանդիպում են խոհեմ պատանիներ և հասակ առած երեխաներ:

Իհարկե, որոշ բնածին հատկանիշներ, մասնավորապես՝ ընդունակությունները, կարողությունները և ավելի բարձր նյարդային ակտիվությունը, կարող են որոշակի դեր խաղալ անհատական տարբերությունների ձևավորման մեջ: Այնուամենայնիվ, կյանքի, գործունեության, դաստիարակության և կրթության առանձնահատկությունները դեռ որոշիչ նշանակություն չունեն: Կախված դրանից՝ նույն տարիքի դպրոցականները որոշ պայմաններում կարող են դրսևորել հիշողության, ուշադրության, մտածողության, զգացմունքների և վարքի տարբեր հատկանիշներ: ԵՎ դա բնական է:

Երբ հոգեբանները խոսում են հոգեբանության տարիքային առանձնահատկությունների մասին, նրանք նկատի ունեն տարիքի ամենատիպիկ, առավել բնորոշ գծերը՝ նշելով զարգացման ընդհանուր ուղղությունը(1):

Ինտերնետից կախվածություն

Խաղեր, սոցիալական ցանցեր, ժամանցային կայքեր և այլն: Նրանք կարողանում են գրեթե օրեր շարունակ մարդկանց պահել համակարգիչների և նոթբուքերի մոնիտորների առջև: Երբեմն թվում է, որ «առցանց ապրող» տղաներն ու աղջիկները չափազանց ծույլ են իրական աշխարհի դուրս գալու համար: Վիրտուալությունը շատ հարմար է նրանով, որ կարող եք շատ բան ասել, մեկնաբանել, քննարկել և չվախենալ դատող հայացքներից:Դա առաջացնում է, այսպես ասած, կոմֆորտ գոտի, որից դուրս գալ, շատ հաճախ, դժվար է և հիմնականում անցանկալի(8):

Տանը նստած՝ կարող եք շփվել աշխարհի ցանկացած ծայրում գտնվող մարդկանց հետ, գնել մի բան, որը չի վաճառվում ձեր քաղաքի խանութներում, պարզել նորություններ, որոնք չեն ցուցադրվել հեռուստատեսությամբ, մանրամասն տեղեկանալ այս կամ այն տեղեկատվությանը մինչև ամենավոքը

մանրամասնությունը և հակիրճ ընդհանրացված ձևով, պարզեք մարդկանց մեկնաբանությունները այն ամենի մասին, ինչը կարող է ձեզ միայն հետաքրքրել, լսել երաժշտություն, կարդալ տեքստեր: Այո, նույնիսկ սովորել ցանկացած լեզու, ձեզ հարկավոր է միայն համակարգիչ և ինտերնետ, մնացածը կարելի է գտնել տարբեր ցանցերի և հղումների ընդարձակության վրա: Բայց արդ ամենն ուղեկցվում է ամենօրյա հսկայածավալ իմֆորմացիոն աղբյուրը խաթարում է իրականության Դրանից մեծապես տուժում է կրթությունը և փոքրքնումհասակ և ուղորդված չափորոշչային կրթություն ստանալու ցանկությունը(9):

Այսպիսով, մոռանալով դպրոցի մասին նրանք սովորաբար վատ գնահատականներ են ստանում: Այս խնդիրը ծագում է ընտանիքում, հասարակությունում առկա իրավիճակներից: Նրանց համար ավելի հեշտ է փակվել իրենց սենյակում, խաղալ կամ շփվել այլ մարդկանց հետ, բացատրել իրենց տեսակետները:

Մյուս կողմից, փորձելով հավաքել իրենց մտքերը, ոչ ոք չի ցանկանում հասկանալ դրանք, թերևս, նրանք նույնիսկ չեն էլ փորձում: Երիտասարդները շրջում են ինտերնետով, խուսափում են մարդկանց հետ շփվելուց: Ծագում է մեկ այլ խնդիր. Իռական հաղորդակցությանը մեծ թափով փոխարինում է վիրտուալ, ոչ վերբալ հաղորդակցություն,որից տուժում է իրական շփման արդյունքում ձեռք բերվող կարողությունը: Օրինակ՝ նրանց համար ավելի ապահով է ինտերնետով ճամփորդել, գրել «ընկերներին», որոնց նրանք երբեք չեն տեսել,քան վատ եղանակային պայմաններում հանդիպել նրանց :

Երիտասարդության տարիներին մարդկանց հետ շփվելու փորձի բացակայությունը մեծ ազդեցություն է ունենում մեծահասակների վրա:Օրինակ աշխատանքում անձանոթների հետ մշտական ծանոթությունը, գնումներ կատարելը, իրերը վաճառելը նույնպես կապված է դեմ առ դեմ երկխոսության անհրաժեշտության հետ, իսկա արդ կարողությունների թույլ զարգացալ լինելն ի վերջո հանգեցնելու է անհաջողության: Մակայն ավելի ու ավելի շատ մարդիկ են իրական կյանքից տեղափոխվում վիրտուալ տարածք: Եվ դա իսկապես խանգարում է նրանց կառուցել իրական կյանք, որի համար, ըստ էության, ժամանակ չի մնում և ցանկությունն ու կարողություններն էլ հիմնականում բացակայում են(4):

Ժամանակակից դեռահասի առօրյան

Պատանեկության շրջանը հագեցած է երիտասարդների ցանկությամբ՝ ակտիվորեն փնտրել ժամանցի, ֆիզիկական և ստեղծագործական գործունեության տարբեր ձևեր և տեսակներ, որոնք անհրաժեշտ են նրանց հետաքրքրությունները բավարարելու համար: Սա ընդհանուր առմամբ բացատրվում է դեռահասության շրջանում երիտասարդների զարգացման ֆիզիոլոգիական և հոգեբանական բնութագրերով:

Պարտադիր, չափորոշիչային կրթությունը ստեղծում է ամենօրյա ծրագրի անհրաժեշտություն: Դեռահասի ազատ ժամանակի զգալի մասը ծախսվում է դպրոցական առարկաների յուրացման վրա, որոնք ներառում են ոչ միայն դպրոցում ակտիվ գործունեությունը, այլև տնային աշխատանքը, որը պարտադիր է գիտելիքների ավելի լավ ընկալման և յուրացման համար: Դրա հիման վրա երիտասարդներին տրամադրվում է ազատ ժամանակ, որը ներառում է ոչ միայն դպրոցական առաջադրանքների կատարումը, այլև տարված լինելը տարատեսակ այլ տեսակի գործողություններով: Հետևաբար, ավագ դպրոցի աշակերտի առօրյան ներկայումս ուսումնասիրության համար հետաքրքիր երևույթ է թվում:

Գիտնականներ ուսումնասիրություններն իրականացվում են են ավագ դպրոցի աշակերտների առօրյայի՝ կյանքի որոշակի ասպեկտների միջոցով, ինչպիսիք են ինտերնետային միջավայրը, հետաքրքրությունները, աշակերտների փոխազդեցությունը ընկերների, ընտանիքի, երջանկության մասին տարբեր պատկերացումները, դեռահասների հոգեֆիզիոլոգիական առողջությունը և այլն(10):

Ներկայումս մեծ ուշադրություն է դարձվում դպրոցականների հոգեկան և ֆիզիոլոգիական առողջության ուսումնասիրությանը, սակայն առօրյա կյանքը շարունակում է մնալ վատ ուսումնասիրված: Առօրյա կյանքում առավել վատ արտահայտվում են երեխայի ազատ ժամանակի հետաքրքրությունները, զբաղմունքները, զբաղվածությունն ու բաշխումը, ինչը արժեքավոր և բովանդակալից տեղեկատվություն է հաղորդում երեխայի կյանքի կարողությունների ձեռք բերման մասին տարբեր տեսանկյուններից(8):

Երաժշտություն

Առանց նրա, դեռահասը նման է առանց օդի: Նրա միջոցով է, որ նոր սերունդը, հիմնականում, ձգտում է փոխանցել բացարձակապես իր բոլոր հույզերը, զգացմունքները, տեսակետները, փորձառությունները և այլն: Երիտասարդները լսում են բացարձակապես ամեն ինչ, դա կախված է նրանց հետաքրքրություններից և տրամադրությունից: Ավելին, արդ տարիքում երաժշտությունն ինքն է ստեղծում տրամադրություն: Երաժշտությունն հանդիսանում է ինքնարտահայտման կարևորագույն գործիք և գործոն: Այն դեռահասության հյզերի փոթորկոտ օվկիանոսն է, ուր նրանք իրենց զգում են ինչպես ձուկը ջրում:

Սպորտ

Չնայած տեխնոլոգիական առաջընթացին, ժամանակակից աշխարհում սպորտը չի մահացել: Երիտասարդները կարող են օրերով անհետանալ մարզադահլիճներում, միայն անհրաժեշտ է, որ դրա հնարավորությունները լինեն: Այժմ լայնորեն տարածված է մարզասրահ այցելելը, ինչը, ցավոք, ոչ այնքան առողջ, ինչքան գեղեցիկ և գրավիչ մարմին ունենալու ցանկության դրսևորում է...

Փող

Ինչու՞ են երիտասարդները այդչափ հետաքրքրվում դրանցով: Կարծես դեռահասությունը երազելու, ճախրելու ժամանակաշրջան է: Սակայն ժամանակակից աշխարհը լի անչափ գայթակղիչ և իրերով, որոնք ինչքան ցանկալի, այդչափ էլ անիմաստ են: Իսկ ինչպես կարելի է ձեռք բերել դրանք և դրանց միոցով տարբերվել, իհարկե փողի միջոցով: Դա հիրավի վեր է ածվել մոլուցքի և հատկապես դեռահասության շրջանում սարսափելի չափեր է ընդունում: Կարծում եմ, որ դա առանձին հետազոտության թեմա է:

Սերունդների հակամարտություն

Երիտասարդների հիմնական խնդիրներից մեկը մեծահասակների կողմից նրանց չհասկանալն է: Դրա առաջացնում է մեծահասակների և հատկապես ծնողների հետ բազմաթիվ կոնֆլիկտներ և խնդիրներ: Հաճախ դեռահասները օտարանում են ծնողներից, հեռանում են տնից, իսկ երբեմն նույնիսկ որոշում են ինքնասպան լինել: Այսօրվա երիտասարդության այս խնդիրը լուծելու համար ծնողները պետք է

աշխատեն իրենց վրա: Հիշեք ինքներդ ձեզ մանկության տարիներին, գրանցվեք սոցիալական ցանցերում, կարդացեք մեծ քանակությամբ տեղեկատվություն այս թեմայի վերաբերյալ: Եթե դուք կանգնած եք ձեր դիրքերում, ապա ոչ մի վատ բան տեղի չի ունենա:

Սերունդների հակամարտությունը տարբեր տարիքների մարդկանց միջև տարաձայնությունների առաջացումն է: Առավել ցայտուն օրինակներ են հանդիսանում երեխաների և ծնողների, տատիկների և պապերի միջև հաղորդակցության իրավիճակները: Արժեհամակարգային բացերն հանգեցնում են վեճերի, «Մեծի նկատմամբ հարգանք»-ի բացակայությունն հանգեցնում է նախկինում անսասան համարվող գաղափարների արժեզրկմանը իսկա դրանց փոխարինելու են գալիս օտարաժին և այլ միջավայրին հարիր բարքերը:

Կան նաև բազմաթիվ այլ պատճառներ, որոնք հրահրում են նման հակամարտություններ, բայց ամենատարածվածներից են

- աշխարհայացքի առանձնահատկությունները (ուսման, կարիերայի, ընտանիքի նկատմամբ վերաբերմունքը, մարդկանց դրական և բացասական հատկությունները, արդիականության դերը և այլն):
- հանգստի գոտի, հարմարավետության գոտի (հագուստ, տեխնիկա, սնունդ և այլն), առողջություն, ֆինանսներ և այլն:

Անհնար է միանշանակ պատասխանել այն հարցին, թե ինչպես են սերնդեսերունդ հակամարտություններն իրենց դրսևորում: Շատ գործոններ կարևոր դեր են խաղում հարցի էության կարևորության աստիճանից մինչև զրուցակիցների նյարդային համակարգի առանձնահատկությունները: Այնուամենայնիվ հավանաբար, այնտեղ, որտեղ դրանք տեղի են ունենում, ամենամեծ գործոնն է, որը առաջացնում է հակամարտությունը հատկապես ընտանիքում:

Նման կոնֆլիկտները տեղի են ունենում առավել հաճախ: Երբեմն նույնիսկ ամեն օր: Բայց նրանք բոլորն ունեն տարբեր արժեքներ.

- Այսպիսով, մենք կարող ենք որպես օրինակ բերել մի իրավիճակ, երբ ծնողները արգելում են անչափահաս դստերը քայլել մինչև գիշեր, նա

վիրավորվում է, չի հասկանում ավագ սերնդին և վիրավորում նրանցից: Սա վերաբերում է լուրջ հակամարտություններին, որոնք կարող են մեծ հետք թողնել ընտանեկան հարաբերությունների վրա:

- Եվս մեկ օրինակ՝ Ամեն անգամ տատիկը թոռանը «դրդում» է ավելի շատ ուտելու, ինչին թոռն ասում է, որ արդեն կերել է: Սա նույնպես մի տեսակ հակամարտություն է, բայց դա լուրջ հետքեր չի թողնում փոխադարձ հարգանքի, փոխըմբռնման, աջակցության և այլն:

Հասարակության մեջ

Դրանք ներառում են բոլոր այն հակամարտությունները, որոնք տեղի են ունեցել ընտանիքից դուրս՝ հարևանների հետ, խանութում, և այլուր: Շատերի համար ամենակարևոր հարցը հավանաբար այն չէ, թե որն է տարածայնությունը, այլ այն, թե ինչպես այն լուծել: Այստեղ կան երեք առավել համարժեք մեթոդներ.

Փաստարկելով ձեր դիրքորոշումը: Ապացուցելու համար, որ դուք ճիշտ եք, բավական չէ միայն ձեր դիրքերը պաշտպանել: Կարող եք փորձել համոզել զրուցակցին, որ ասվածը ոչ միայն կարծիք է, այլ ինչ որ բանի վրա հիմնված կարծիք: Փորձ, վստահելի աղբյուրից սրբագրում, օրինակ և այլն: Բայց կարևոր է նաև լսել զրուցակցին, ով տարբերվում է տեսակետով: Որոշ իրավիճակներում երկու կարծիքներն էլ ճշմարիտ են, հետևաբար, հանգամանքները պարզելիս, ավագ և երիտասարդ սերունդների միջև հակամարտությունը կարող է արագ լուծվել:

Փոխզիջում Հատկապես հեշտ է զուսպ մարդկանց համար, ովքեր գիտեն լսել և վերլուծել: Պրակտիկան ապացուցում է, որ այն իրավիճակներում, որտեղ կա երկու տարբեր կարծիք, կարող եք գտնել «ոսկե միջինը», որի էությունն ու արդյունքը կբավարարի երկու կողմերին: Փոխզիջումը երբեմն կայանում է նրանում, որ հակառակորդները սկզբից հետևում են մեկ կարծիքին, հետո՝ մեկ այլ կարծիքին: Թերևս նրանցից մեկը հստակ համոզված է դիմացինի որոշման օգտակարության ողջախոհության, նպատակահարմարության մեջ, ում տեսակետը սկզբում ընդունված չէր:

Զիջում Եթե կողմերից մեկը ցանկանում է դադարեցնել հակամարտությունը, ապա ավելի լավ է, որ նա պարզապես հրաժարվի հաղթելուց: Փաստն այն է, որ բանավեճի մեջ մտնելով՝ տարբեր սերունդներ կարող են երկար վիճել, թե ով է ճիշտ և ինչ արդյունք կունենա: Սա կարող է հանգեցնել նաև մի շարք հետևանքների, որոնք հաճախ բացասաբար են անդրադառնում այդ մարդկանց հարաբերությունների վրա:

Ընտանիքում դեռահաս

Դեռահասությունը ընտանիքի բոլոր անդամների սոցիալական, անձնական, ընտանեկան հասունության փորձարկման ժամանակն է: Այն ընթանում է բռնի կերպով, արտաքին և ներքին ճգնաժամերով և հակամարտություններով: Հաճախ ամբողջ ընտանիքը սկսում է ներքաշվել կոնֆլիկտների մեջ, ամուսնական կոնֆլիկտները սրվում են, բոլոր խնդիրները և գաղտնի հակասությունները դուրս են գալիս ընտանիքի անդամների միջև:

Դեռահասի վրա ծնողական ազդեցության կարևորությունը դժվար է գերազնահատել, բայց այնուամենայնիվ այն արդեն սահմանափակ է: Այն չի ընդգրկում երեխայի կյանքի բոլոր ոլորտները, ինչպես դա կրտսեր դպրոցական տարիքում էր: Սովորաբար հասակակիցների կարծիքը ավելի կարևոր է բարեկամության, ժամանցի, երիտասարդական նորաձևության, երաժշտության և այլնի հետ կապված հարցերում: Բայց դեռահասի արժեքային կողմնորոշումները, սոցիալական խնդիրների ընկալումը հիմնականում կախված են ծնողների դիրքից:

1. Միևնույն ժամանակ, դեռահասներին բնորոշ է մտերիմ մեծերից ազատագրման (անկախության) ցանկությունը: Ծնողական սիրո, խնամքի, նրանց կարծիքի կարիքն ունենալով՝ տղաները զգում են անկախ լինելու, նրանց հետ հավասար իրավունքներ ունենալու մեծ ցանկություն: Այս ընթացքում ծնողների և դեռահասների միջև հարաբերությունների ձևավորումը կախված է առաջին հերթին ընտանիքում ձևավորված դաստիարակության ոճից, ծնողների՝ իրենց երեխային լուրջ վերաբերվելու ունակությունից:

Հաղորդակցության հիմնական դժվարությունները, կոնֆլիկտները ծագում են վարքի նկատմամբ ծնողների վերահսկողության, դեռահասի ուսումնասիրությունների, ընկերների ընտրության և այլն:

Ի՞նչ է պետք դեռահասին մեծահասակներից

- Դեռահասին անհրաժեշտ են կրթական տեխնոլոգիաներ, որոնք որակապես տարբերվում են տարրական և ավագ դպրոցի կրթական տեխնոլոգիաներից:
- Պատանին դեռ հերոսների կարիք ունի:
- Դեռահասին անհրաժեշտ է մեծահասակ: Մեծահասակն անհրաժեշտ է որպես գործընկեր, արագ փոփոխվող աշխարհում ուղենիշ:
- Դեռահասին պետք է սիրող և հասկացող ընտանիք:

Ի՞նչ են զգում ծնողները

- Որոշ ծնողներ նախապես սարսափում են իրենց երեխաների անցումային տարիքից:
- Նրանք լարված սպասում են այն խնդիրներին ու ցնցումներին, որոնք, իրենց կարծիքով, անխուսափելիորեն ուղեկցում են պատանեկությանը և հետագա տարիներին:
- Ծնողները վախենում են, որ երեխան կմեծանա և նրանք կկորցնեն նրան:
- Նախկին ըմբռնումը, հնազանդությունն ու մանկական հմայքը կվերանա:
- Հազվադեպ չէ, որ ծնողները սեփական վախն ու անապահովությունը փոխանցում են աճող երեխային:

Ալկոհոլի և թմրամիջոցների չարաշահում

Ալկոհոլիզմը կարելի է անվանել երիտասարդների սոցիալական խնդիր, քանի որ դրանից ոչ ոք անձեռնմխելի չէ: Դեռահասը, ով շուտ է սկսում ալկոհոլ օգտագործել, կորցնում է իր իմաստը կյանքում: Հետագայում խմելը դառնում է նրա խթանը: Այսօր ալկոհոլիզմը երիտասարդների ամենաարդիական խնդիրն է՝ անկախ սեռից:

Ալկոհոլային հարբածության փուլում գտնվող դեռահասը դառնում է անհավասարակշիռ, մոլուցքային, կոպիտ: Այստեղից գալիս է երիտասարդների մեկ այլ խնդիր՝ սա հանցագործություն է: Դեռահասների կողմից կատարված բոլոր հանցագործություններից շատերը գտնվում են ալկոհոլային հարբածության փուլում: Դեռահասների ալկոհոլիզմից խուսափելու և հասարակության լիիրավ անդամ մեծացնելու համար դուք պետք է վերահսկեք ձեր երեխաներին և ժամանակին պաշտպանեք նրանց վատ շրջապատից, որտեղ խմում են:

Թմրամոլություն

Թմրամոլությունը լուրջ հոգեկան հիվանդություն է, որն առաջանում է թմրամիջոցների համակարգված օգտագործման դեպքում:

Այս թունավորման ընդհանուր ախտանիշը էյֆորիան է, այսինքն. բարձր տրամադրություն, հանգիստ երանություն՝ մտածողության դանդաղեցման կամ արագացման հետ համատեղ: Հաճախ է տեղի ունենում սեռական գրգռվածություն, սակայն այս տրամադրությունը անկայուն է և հանկարծակի կարող է փոխարինվել դժգոհությամբ:

Բնակչության տարբեր կատեգորիաների, հատկապես երիտասարդների հարցումները ցույց են տալիս, որ կան բազմաթիվ գործոններ և պատճառներ, որոնք տարբեր տարիքային խմբերի երիտասարդներին տանում են դեպի թմրամոլություն:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հետևելով երիտասարդ սերնդի հեռանկարներին և խնդիրներին՝ մենք կարող ենք եզրակացնել, որ դեռահասները շատ զգայուն են իրենց հասցեագրված բոլոր քննադատությունների նկատմամբ, նրանց համար դժվար է մարդկանց հետ շփվել, սովորել, մասնագիտություն ընտրել, աշխատել, ընտրել կյանքի ուղեկից, ստեղծել ընտանիք: Այս բոլոր դժվար հարցերը դեռահասը պետք է լուծի հենց իր պատանեկության տարիներին: Ամենափոքր սխալը կարող է փոխել նրանց հասուն կյանքը:

Մարդիկ պայքարում են վատ սովորությունների հետ հասուն տարիքում, երբ դրանք ձեռք են բերում իրենց պատանեկության տարիներին: Մարդիկ տառապում են մեծահասակների հետ շփման պակասից, երբ իրենք խուսափում էին հասարակությունից, ցանկանում էին երիտասարդության մեջ մենակ մնալ: Մարդիկ տառապում են որոշակի սպորտի կամ արվեստի փորձի պակասից, երբ իրենք կտրականապես հրաժարվում էին զբաղվել իրենց երիտասարդության տարիներին: Նրանք մեծ վեճի մեջ են իրենց համար կարևոր մարդկանց հետ, չնչին թուրիմացությունների պատճառով:

Նրանք տառապում են վատ տեսողությամբ, որովհետև վաղ տարիների ընթացքում զբաղված էին ավելորդ ֆիլմեր դիտելով և սոցիալական ցանցերում, ֆորումներում, ինտերնետային էջերում մարդկանց հետ շփվելով, որոնց նրանք երբեք չեն տեսել, և գուցե նույնիսկ երկար ժամանակ չեն շփվել:

Բոլոր խնդիրները գալիս են երիտասարդության ամենափոքր սխալներից: Այնքան կարևոր է պահպանել ձեր մտավոր և ֆիզիկական առողջությունը, չհետևել նորաձևության կոչերին, ունենալ ձեր սեփական կարծիքը, մտածել ապագայի մասին հենց հիմա, ողջամտորեն նայել ձեր խնդիրներին և փորձել լուծել դրանք, չկորցնել ձեր խնդիրները: Ղեկավարել արտաքինը, ապրել իրականում, այլ ոչ թե ինտերնետում, շփվել մարդկանց հետ, հետևել առողջ ապրելակերպին և ինքնազարգանալ ստեղծագործության և սպորտի տարբեր ոլորտներում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

2. Кле М. Психология подростка (психосексуальное развитие). М.,1991
3. Кон И.С. Открытие «Я». М., 1978.
4. Эльконин Д.Б. Возрастные и индивидуальные особенности младших подростков// Избр. тр. М.,1989.
5. Выготский Л.С. Педология подростка//Собр. соч.:В 6 т. М.,1984.Т 4.
6. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание. М.,1986.

7. Кулагина И.Ю., Колюцкий В.Н. Возрастная психология: Полный жизненный цикл развития человека. Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. — М.: ТЦ «Сфера», 2001.-464с.
8. <https://medex.am/health-topics/teenage-aggression>
9. <https://erexa.am/blog/inchpes-dastiarakel-derahas-txanerin/>
10. <https://www.doctors.am/derahasutyany-tariqi-yndhanur-bnutagir>